ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 6.7.2022
COM(2022) 326 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές

1. Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση ανταποκρίνεται στην υποχρέωση που επιβάλλει στην Επιτροπή το άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές (στο εξής: κανονισμός σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα)[1]. Ο κανονισμός σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα θεσπίζει τις γενικές αρχές, τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις που διέπουν τις πληροφορίες για τα τρόφιμα και ιδίως την επισήμανση των τροφίμων. Οι παρεχόμενες πληροφορίες για τα τρόφιμα οφείλουν να επιδιώκουν υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και των συμφερόντων των καταναλωτών και να αποτελούν τη βάση για να λαμβάνουν οι τελικοί καταναλωτές τεκμηριωμένες αποφάσεις και να χρησιμοποιούν τα τρόφιμα με ασφάλεια, με ιδιαίτερη έμφαση σε υγειονομικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και δεοντολογικά ζητήματα.

Το άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σχετικά με τα θέματα που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις:

- Άρθρο 9 παράγραφος 3: η Επιτροπή μπορεί να καθορίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων μία ή περισσότερες υποχρεωτικές ενδείξεις μπορούν να εκφράζονται μέσω εικονογραμμάτων ή συμβόλων αντί λέξεων ή αριθμών, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι καταναλωτές επωφελούνται από άλλα μέσα έκφρασης. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να διασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο πληροφόρησης με αυτό που επιτυγχάνεται με λέξεις και αριθμούς, και να λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που αποδεικνύουν ομοιόμορφη κατανόηση από τους καταναλωτές.
- Άρθρο 10 παράγραφος 2: η Επιτροπή μπορεί να τροποποιεί το παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο θεσπίζει πρόσθετες υποχρεωτικές ενδείξεις για συγκεκριμένους τύπους ή κατηγορίες τροφίμων, ώστε να εξασφαλίζεται η πληροφόρηση των καταναλωτών όσον αφορά τα εν λόγω τρόφιμα και να λαμβάνονται υπόψη η τεχνική πρόοδος, οι επιστημονικές εξελίξεις, η προστασία της υγείας των καταναλωτών ή η ασφαλής χρήση ενός τροφίμου.
- Άρθρο 12 παράγραφος 3: η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει κριτήρια βάσει των οποίων ορισμένες υποχρεωτικές ενδείξεις μπορούν να εκφράζονται με άλλα μέσα πέραν της αναγραφής τους στη συσκευασία ή την ετικέτα, εάν αυτά είναι καταλληλότερα για ορισμένες υποχρεωτικές ενδείξεις. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να διασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο πληροφόρησης των καταναλωτών, με βάση στοιχεία που αποδεικνύουν ομοιόμορφη κατανόηση από τους καταναλωτές και εκτεταμένη χρήση των μέσων αυτών από τους καταναλωτές.

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 και την κατάργηση της οδηγίας 87/250/ΕΟΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της οδηγίας 1999/10/ΕΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών της Επιτροπής 2002/67/ΕΚ και 2008/5/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 608/2004 της Επιτροπής (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 18).

- Άρθρο 13 παράγραφος 4: η Επιτροπή οφείλει να θεσπίσει κανόνες για την αναγνωσιμότητα των υποχρεωτικών ενδείξεων προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι του κανονισμού. Με την επιφύλαξη του άρθρου 16 παράγραφοι 1 και 2, η Επιτροπή μπορεί επίσης να επεκτείνει σε πρόσθετες υποχρεωτικές ενδείξεις, για συγκεκριμένους τύπους ή κατηγορίες τροφίμων, την απαίτηση να αναγράφονται στο ίδιο οπτικό πεδίο η ονομασία του τροφίμου, η καθαρή ποσότητα του τροφίμου και, για τα ποτά με περιεκτικότητα σε αιθυλική αλκοόλη άνω του 1,2 % κατ' όγκο, ο αποκτημένος κατ' όγκο αλκοολικός τίτλος.
- Άρθρο 19 παράγραφος 2: σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και λαμβάνοντας υπόψη τη χρησιμότητα που έχει για τον καταναλωτή ένας κατάλογος συστατικών για συγκεκριμένους τύπους ή κατηγορίες τροφίμων, η Επιτροπή μπορεί να συμπληρώνει τον κατάλογο των τροφίμων για τα οποία δεν απαιτείται κατάλογος συστατικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παραλείψεις δεν συνεπάγονται ανεπαρκή πληροφόρηση του τελικού καταναλωτή ή των μονάδων ομαδικής εστίασης.
- Άρθρο 21 παράγραφος 2: η Επιτροπή οφείλει να επανεξετάζει και, όποτε χρειάζεται, να επικαιροποιεί τον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ με τις ουσίες και τα προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες, ώστε να εξασφαλίζεται καλύτερη πληροφόρηση των καταναλωτών και να λαμβάνονται υπόψη οι πλέον πρόσφατες επιστημονικές εξελίξεις και τεχνικές γνώσεις.
- Άρθρο 23 παράγραφος 2: η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει, για ορισμένα τρόφιμα, έναν τρόπο για την έκφραση της καθαρής ποσότητας άλλον από τις μονάδες όγκου (λίτρα, εκατοστόλιτρα, χιλιοστόλιτρα) για τα υγρά προϊόντα και άλλον από τις μονάδες μάζας (χιλιόγραμμα, γραμμάρια), προκειμένου να εξασφαλίζεται καλύτερη κατανόηση των πληροφοριών της επισήμανσης από τον καταναλωτή.
- Άρθρο 30 παράγραφος 6: προκειμένου να ληφθεί υπόψη η χρησιμότητά τους, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιεί, προσθέτοντας ή αφαιρώντας ενδείξεις, τους καταλόγους των ενδείξεων της υποχρεωτικής διατροφικής δήλωσης που μπορούν να τη συμπληρώνουν (άρθρο 30 παράγραφος 2)· τις πληροφορίες της διατροφικής δήλωσης που μπορούν να επαναλαμβάνονται (άρθρο 30 παράγραφος 3)· το περιεχόμενο της προαιρετικής διατροφικής δήλωσης, όταν αυτή αναγράφεται πάνω σε αλκοολούχα ποτά με λιγότερο από 1,2 % αιθυλική αλκοόλη (άρθρο 30 παράγραφος 4)· και το περιεχόμενο της προαιρετικής διατροφικής δήλωσης, όταν αυτή αναγράφεται πάνω σε μη προσυσκευασμένα τρόφιμα (άρθρο 30 παράγραφος 5).
- Άρθρο 31 παράγραφος 2: η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει συντελεστές μετατροπής για τις βιταμίνες και τα ανόργανα στοιχεία που μπορούν να δηλώνονται στη διατροφική δήλωση, με σκοπό τον ακριβέστερο υπολογισμό της περιεκτικότητας των τροφίμων σε τέτοιες βιταμίνες και ανόργανα συστατικά.
- Άρθρο 36 παράγραφος 4: όταν οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων παρέχουν προαιρετικές πληροφορίες για τα τρόφιμα κατ' αποκλίνοντα τρόπο, που θα μπορούσε να παραπλανήσει ή να προκαλέσει σύγχυση στον καταναλωτή, η Επιτροπή μπορεί να προβλέπει πρόσθετες περιπτώσεις παροχής προαιρετικών πληροφοριών για τα τρόφιμα, επιπλέον εκείνων που ήδη αναφέρονται στο άρθρο 36 παράγραφος 3, προκειμένου να διασφαλίζεται η κατάλληλη πληροφόρηση των καταναλωτών.
- Άρθρο 46: με την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 και του άρθρου 21 παράγραφος 2 όπως αναφέρεται παραπάνω, που αφορούν τις τροποποιήσεις των παραρτημάτων ΙΙΙ και ΙΙ αντίστοιχα, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιεί τα παραρτήματα ώστε να λαμβάνονται υπόψη η τεχνική πρόοδος, οι επιστημονικές εξελίξεις, η υγεία των καταναλωτών ή οι ανάγκες πληροφόρησης των καταναλωτών.

2. Νομική βάση

Σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα, η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3, το άρθρο 10 παράγραφος 2, το άρθρο 12 παράγραφος 3, το άρθρο 13 παράγραφος 4, το άρθρο 18 παράγραφος 5, το άρθρο 19 παράγραφος 2, το άρθρο 21 παράγραφος 2, το άρθρο 23 παράγραφος 2, το άρθρο 30 παράγραφος 6, το άρθρο 31 παράγραφος 2, το άρθρο 36 παράγραφος 4 και το άρθρο 46 ανατέθηκε στην Επιτροπή για αρχική περίοδο 5 ετών μετά τις 12 Δεκεμβρίου 2011. Η Επιτροπή όφειλε να υποβάλει έκθεση σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που της έχουν ανατεθεί με τον κανονισμό σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα, το αργότερο 9 μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους πέντε ετών, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.

Η Επιτροπή εξέδωσε στις 11 Μαρτίου 2016 μια πρώτη έκθεση σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που της έχουν ανατεθεί με τον κανονισμό σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα[2]. Η έκθεση εκείνη περιέγραφε τις δραστηριότητες που είχαν πραγματοποιηθεί κατά το χρονικό αυτό διάστημα.

3. Άσκηση της εξουσιοδότησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου από τις 11 Μαρτίου 2016 μέχρι σήμερα, η Επιτροπή δεν έχει διαπιστώσει την ανάγκη να κάνει χρήση καμίας από τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί με τον κανονισμό σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα. Αν και όλες οι ανατεθείσες εξουσίες παραμένουν ενδεδειγμένες, η απόφαση να μη χρησιμοποιηθούν προέκυψε κατόπιν τακτικής και ορθής αξιολόγησης των πτυχών που καλύπτονταν από τις ανατεθείσες εξουσίες κατά την υπό εξέταση περίοδο, με βάση τα σχόλια που συγκεντρώθηκαν από τις εθνικές αρχές, τους καταναλωτές και τα ενδιαφερόμενα μέρη και υπό το πρίσμα της πείρας που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα.

Ειδικότερα, το άρθρο 13 παράγραφοι 1 έως 3 του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα καθορίζει τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεωτικών ενδείξεων ώστε να είναι ευδιάκριτες, ευανάγνωστες και, κατά περίπτωση, ανεξίτηλες. Πιο συγκεκριμένα, για να εξασφαλιστεί η αναγνωσιμότητα τους, το άρθρο 13 παράγραφοι 2 και 3 και το παράρτημα IV του κανονισμού καθορίζουν απαιτήσεις ελάχιστου μεγέθους γραμματοσειράς ανάλογα με την έκταση της επιφάνειας του υλικού. Η «αναγνωσιμότητα», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο ιγ) του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα, αφορά και άλλες πτυχές της παρουσίασης, όπως η απόσταση μεταξύ των γραμμάτων, η απόσταση μεταξύ των γραμμών, το πλάτος των κεραιών των γραμμάτων, το χρώμα της εκτύπωσης, η γραμματοσειρά, η σχέση μεταξύ του πλάτους και του ύψους των γραμμάτων και η αντίθεση μεταξύ της εκτύπωσης και του φόντου. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 13 παράγραφος 4 του κανονισμού επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να θεσπίζει πρόσθετους κανόνες για την αναγνωσιμότητα των υποχρεωτικών ενδείξεων με σκοπό την επίτευξη των στόχων του κανονισμού. Από την εφαρμογή του άρθρου 13 παράγραφοι 1 έως 3 του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα δεν έχουν προκύψει μέχρι στιγμής στοιχεία που να δείχνουν ότι οι υφιστάμενοι κανόνες δεν επαρκούν για να εξασφαλιστεί η αναγνωσιμότητα των υποχρεωτικών ενδείξεων. Δεδομένου του γενικού

[2] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές. COM(2016) 138 final.

σκοπού της επίτευξης της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της προστασίας των καταναλωτών και της ευελιξίας που επιτρέπει την ομαλή διεξαγωγή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων, η Επιτροπή δεν έκρινε σκόπιμο, κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, να εφαρμόσει την εξουσιοδότηση που έλαβε για τη θέσπιση πρόσθετων απαιτήσεων σχετικά με την αναγνωσιμότητα των υποχρεωτικών ενδείξεων.

Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 2 του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα, η Επιτροπή οφείλει να επανεξετάζει συστηματικά τον κατάλογο των ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες, στο παράρτημα ΙΙ. Υπό το πρίσμα αυτής της διαρκούς αξιολόγησης, η Επιτροπή επικαιροποιεί, εφόσον απαιτείται, τον κατάλογο προκειμένου να εξασφαλίσει καλύτερη πληροφόρηση των καταναλωτών και να λάβει υπόψη την πλέον πρόσφατη επιστημονική πρόοδο και τις τεχνικές γνώσεις. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου η Επιτροπή παρακολούθησε στενά την κατάσταση όσον αφορά τις ουσίες ή τα προϊόντα που ενδέχεται να προκαλέσουν αλλεργίες ή δυσανεξίες και δεν συγκέντρωσε στοιχεία που να υποδηλώνουν ότι χρειάζονται περαιτέρω ενέργειες για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα.

Όπως ανακοινώθηκε στην έκθεση της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2016 σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή, το άρθρο 18 παράγραφος 5 του κανονισμού σχετικά με τις πληροφορίες για τα τρόφιμα καταργήθηκε την 1η Ιανουαρίου 2018.

4. Συμπέρασμα

Από τις 11 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή δεν έχει ασκήσει τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1169/2011. Καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να λάβουν γνώση της παρούσας έκθεσης.